

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 29 oktober 2020
Betreft Beantwoording vragen over het bericht "etiket dwarsboomt lage
dosering gewasbeschermingsmiddelen"

Ons kenmerk
DGA-PAV / 20266988

Uw kenmerk
2020Z18790

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op vragen van het lid Ladders (VVD) over het bericht "etiket dwarsboomt lage dosering gewasbeschermingsmiddelen" (ingezonden op 14 oktober 2020 met het kenmerk 2020Z18790).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2020Z18790

1

Bent u bekend met het artikel 'Etiket dwarsboomt lage dosering gewasbeschermingsmiddelen'?¹

Antwoord

Ja.

2

Herinnert u eerdere vragen van de VVD over het onderwerp rond de dosering van gewasbeschermingsmiddelen zowel schriftelijke als bij verschillende algemeen overleggen?^{2, 3, 4, 5}

Antwoord

Ja, ik ben op de hoogte van de inbreng van de leden van de VVD-fractie op het onderwerp gewasbescherming.

3

Deelt u de visie dat bij geïntegreerde gewasbescherming pas gebruikgemaakt wordt van chemische middelen als alle andere mogelijkheden om een ziekte, plaag of onkruid te bestrijden niet tot het gewenste resultaat hebben geleid en dat, als er dan chemische middelen worden ingezet, een teler zo mogelijk gebruik moet maken van beslissingsondersteunende systemen en een zo laag mogelijke dosering, en dat daarnaast een aantal andere factoren een rol spelen, zoals de temperatuur in het gewas en de bodem, de bodemvochtigheid en de relatieve luchtvochtigheid tijdens en na het spuitwerk en de neerslag? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Antwoord

Een agrarische ondernemer dient de principes van geïntegreerde gewasbescherming toe te passen. Dit betekent dat hij/zij de afweging maakt welke preventieve (bijvoorbeeld resistente rassen), niet-chemische (bijvoorbeeld mechanische onkruidbestrijding) en chemische maatregelen (bijvoorbeeld gewasbeschermingsmiddelen) er ingezet dienen te worden om ziekten, plagen en onkruiden in een bepaald gewas te voorkomen, te beheersen en te bestrijden. Op het moment dat een agrarische ondernemer besluit om een gewasbeschermingsmiddel toe te passen, dan dient hij/zij zich te houden aan de voorschriften in het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (hierna: WG). Hierop staan de dosering per toepassing en het maximum aantal toepassingen dat door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (hierna: Ctgb) is beoordeeld. Het is volgens het Ctgb wel mogelijk om een lagere dosering toe te passen, dan de dosering in het WG. Het is echter niet toegestaan om het maximum aantal

---

¹ Nieuwe Oogst, 5 oktober 2020, 'Etiket dwarsboomt lage dosering gewasbeschermingsmiddelen' (<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2020/10/05/etiket-dwarsboomt-lagedosering-gewasbeschermingsmiddelen>)

² Kamerstuk 27858, nr. 430

³ Kamerstuk 27858, nr. 481

⁴ Kamerstuk 27858, nr. 491

⁵ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019-2020, nr. 3047

toepassingen te overschrijden of af te wijken van andere voorwaarden gesteld in het WG.

4

Klopt het dat met de heretikettering veel Lage Doseringssysteem (LDS)-toepassingen van het etiket zijn verdwenen en dat, om deze er weer op te krijgen, toelatinghouders een nieuw dossier moet aanleveren (met extra studies en extra kosten)?

Antwoord

Uw Kamer is in 2012 geïnformeerd over het traject van het verbeteren van de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van het gewasbeschermingsmiddelengebruik. Destijds is gesignaleerd dat het niet altijd mogelijk is om in de nieuwe situatie een laag doseringssysteem toe te passen bij de groep van de herbiciden, maar dat dit ondervangen kan worden door het indienen van uitbreidingsaanvraag door een toelatinghouder. De kosten voor een dergelijke aanvraag zijn beperkt. De besluiten voor de nieuwe WG voor de groep van herbiciden zijn overigens per 1 januari 2013 van kracht (Kamerstuk 27858, nr. 137).

5

Klopt het dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) LDS-toepassingen zonder apart dossier niet op het etiket opneemt vanwege een mogelijk risico op hogere toepassingsfrequentie voor de toepasser, terwijl er in de risicobeoordeling onvoldoende wordt geanticipeerd op (nieuwe) precisietechnieken en ontwikkelingen, zoals een gesloten vulsysteem? Zo ja, hoe kunt u ervoor zorgen dat het Ctgb deze (nieuwe) technieken gaat betrekken bij de beoordeling van de toepassingen in relatie tot de etiketten?

Antwoord

Het Ctgb is gehouden het dossier te beoordelen dat is ingediend door de toelatinghouder. Als dit dossier geen informatie bevat over bijvoorbeeld een laag doseringssysteem, dan is het voor het Ctgb niet mogelijk om dit te beoordelen en dus op te nemen in het WG. Als dit dossier informatie bevat over bijvoorbeeld het toepassen van een gewasbeschermingsmiddel met een precisietechniek, dan zal het Ctgb dit beoordelen en – als dat mogelijk is – opnemen in het WG. De huidige beoordelingsmethodieken zijn niet in alle gevallen geschikt om precisietechnieken te beoordelen. Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 bevat daarom onder meer de actie om het toetsingskader voor gewasbeschermingsmiddelen te optimaliseren, zoals voor het beoordelen van innovatieve technieken.

6

Deelt u de mening dat het gebruik van methoden en technieken die bijdragen aan vermindering van het middelengebruik, waaronder LDS, zo veel mogelijk gestimuleerd moet worden? Zo ja, welke rol ziet u daarbij voor zichzelf?

Antwoord

Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 richt zich op het realiseren van weerbare planten en teeltsystemen en het verbinden van land- en tuinbouw met natuur. Dit leidt tot het verminderen van de behoefte aan

gewasbeschermingsmiddelen. Daar waar dan nog gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, gaat de voorkeur uit naar laag-risicomiddelen, is er nagenoeg geen emissie naar met milieu en is er nagenoeg geen residu op voedselproducten.

Het uitvoeringsprogramma bevat vele acties die moeten leiden tot het realiseren van de hierboven genoemde doelen. Hieronder zijn acties die zich richten op bijvoorbeeld innovatieve teeltconcepten en technische maatregelen en het toepassen daarvan in de praktijk via pilotprojecten. Daarnaast zal ik op basis van de uitkomst van het onderzoek naar mogelijke economische prikkels, dat ook is aangekondigd in het uitvoeringsprogramma, bezien welke financiële instrumenten ik het best kan inzetten om de hierboven genoemde doelen te realiseren.

7

Bent u bereid om samen met het Ctgb een reparatieslag uit te voeren op de gebruiksvoorschriften van middelen waarvoor voor de heretikettering een LDS-toepassing mogelijk was en nu niet meer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee, dit is de verantwoordelijkheid van de toelatinghouder.

8

Bent u bereid om etiketuitbreiding met LDS-toepassingen te stimuleren door deze als 'kleine toepassing' aan te merken en daarmee via het Fonds Kleine Toepassingen subsidiabel te maken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Een laag doseringssysteem kan worden toegepast in grote en kleine gewassen en is daarmee niet per definitie een kleine toepassing. Dit neemt niet weg dat er wellicht mogelijkheden zijn in het nieuwe fonds kleine toepassingen. Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 bevat de inzet om te komen tot zo'n nieuw fonds. Het lijkt me een goed idee om te onderzoeken of het financieren van het uitbreiden van het WG met laag doseringssystemen en innovatieve technieken binnen de reikwijdte van dit nieuwe fonds zou kunnen passen.

9

Bent u bereid te onderzoeken hoe de toelating van LDS gefaciliteerd kan worden door in de risicobeoordeling beter te anticiperen en rekening te houden met de technologische ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming?

Antwoord

Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 bevat onder meer de actie om het toetsingskader voor gewasbeschermingsmiddelen te optimaliseren, zoals voor het beoordelen van innovatieve technieken.

10

Kunt u aangeven waarom er op etiketten van gewasbeschermingsmiddelen nog steeds onvoldoende aandacht is voor het gebruik van LDS en precisiegewasbescherming?

Antwoord

Dit is de verantwoordelijkheid van de toelatinghouder. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 5 is het Ctgb gehouden het dossier te beoordelen dat is ingediend door de toelatinghouder. Als dit dossier geen informatie bevat over bijvoorbeeld een laag doseringssysteem, dan is het voor het Ctgb niet mogelijk om dit te beoordelen en dus op te nemen in het WG. Als dit dossier informatie bevat over bijvoorbeeld het toepassen van een gewasbeschermingsmiddel met een precisietechniek, dan zal het Ctgb dit beoordelen en – als dat mogelijk is – opnemen in het WG.

11

Deelt u de mening dat, in lijn met eerder ontvangen beleidsbrieven, precisielandbouw een van de speerpunten is en dat dit vraagt om meer actie (zowel beleid als uitvoering) om precisiegewasbescherming beter van de grond te krijgen?⁶

Antwoord

Ja, daarom staan er in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 verschillende acties die moeten leiden tot het toepassen van innovatieve technieken in de praktijk.

12

Deelt u de mening dat het gebruik van LDS en precisiegewasbescherming een bijdrage leveren aan de verdere verduurzaming van de sector? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u meer prioriteit geven aan het wegnemen van belemmeringen die de toepassing van LSD en precisiegewasbescherming frustreren?

Antwoord

Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 richt zich op het realiseren van weerbare planten en teeltsystemen en het verbinden van land- en tuinbouw met natuur. Dit leidt tot het verminderen van de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen. Daar waar dan nog gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, gaat de voorkeur uit naar laag-risicomiddelen, is er nagenoeg geen emissie naar met milieu en is er nagenoeg geen residu op voedselproducten. Precisietechnieken kunnen een bijdrage leveren aan het terugdringen van emissie en residuen. Het uitvoeringsprogramma bevat verschillende acties om eventuele belemmeringen in kaart te brengen en daar waar mogelijk deze belemmeringen weg te nemen.

---

⁶ Kamerstuk 35570-XIV, nr. 5